

A soproni Sárkány rend nyomában

A soproni sárkányokkal már egyszer foglalkoztam ebben a cikkben:http://www.bonaparte.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=76&Itemid=39 Most azonban egy másik soproni vonatkozást szeretnék ismertetni. A Soproni Szemle 1964/3. száma írja, hogy 1947/48-ban a háborús pusztításokat követő restaurálások napfényre hozták a Szent György templom gótikus részleteit, közöttük néhány szobortöredéket, és végül 1961-ben kibontották a két befalazott gótikus tympanon domborműveit. Mindkét dombormű a templom nyugati homlokzatának egy-egy kapu-oromzatát díszíti. A baloldali tympanon-mezőn antiochiai Szt. Margit történetének jelenetei láthatók, a jobboldalin Szt. György küzdelme a sárkánnyal. De miért pont ők vannak ott?

Előbb azonban a templomról. A templom építése összefügg a 14. században történt Büki János féle gyilkossággal, amikor is a tettesek vezeklésből vagyoniukat egyházi célokra adták. A Gaissel (Kecskés) család a Kecske templomot finanszírozza, a Schmuckenpfennig család pedig a Szent György templom építését támogatja. A Szent György templom egy pápai oklevél tanúsága szerint 1398 előtt készen volt. Építése tehát az 1360-as évektől az 1390-es évekig tartott - írja a Szemle. "Az építkezésekről szóló két dátum, 1368 és 1398, ritka szabatsággal határozza meg a két tympanon-dombormű keletkezési idejét. A szobrok stílusa félreérthetetlenül a XIV. század utolsó negyedének felel meg. Ez a stílustörténeti dátum pedig a legpontosabban egybevágh az oklevelek dátumával. Nem lehet kétséges az sem, hogy a két dombormű donatorai Johannes Schmuckenpfennig és nőtestvére. A kápolna névadó szentjének domborművét Schmuckpfennig faragtatta. Ennek feltűnő párdarabja pedig Schmuckenpfennig nővéreinek a költségén készülhetett, védőszentje, talán névadó szentje tiszteletére. A kettős tympanon a kettős ikonográfiai témával, a kettős védőszent történetével, nyilván a két donator személyes kívánságára és intézkedésére került a homlokzatra. Ismét ritka eset, hogy a donatorok személyes óhajai ennyire nyilvánvalóak legyenek a megrendelésükre készült alkotásokban és ez az összefüggés" - folytatja Balogh Jolán a Szemlében.

Hogyan függhet össze a két szent? Mindkettő a sárkánnyal, a démonnak küzdött meg, ezért szerepel mindkét domborműben a sárkány. De ezen túl az, hogy egy lovagrend védőszentjei. Luxemburgi Zsigmond 1408. december 12-én alapította meg a Sárkányrendet. Az előbb bemutatott Szent György Lovagrendhez hasonlóan ennek működése is egy király uralkodásához köthető, a király és hűséges nemesei szövetségének kifejezése. A lovagrend védőszentje a sárkányt megölő Szent György és Szent Margit, akit lenyelt a sárkány, de Krisztus segítségével sértetlenül kiszabadult az elpusztult fenevadból. A Margitot és Györgyöt ért "csoda" hatására döntött úgy a király és királyné, a főpapok és bárók, hogy megalapítják a Sárkányos Rendet az ország, a hit védelmére, az árvák és özvegyek oltalmazására. A rendet alkotó 22 báró és az ország legbefolyásosabb főemberei, akik hűségesen támogatták a királyt, kölcsönösen segítik egymást, s vitás kérdésekben közösen döntöttek. A tagság egyúttal bárói rangot is jelentett, s új tagok csak akkor léphetnek be, ha valamely korábbi tag elhunyt. A rend életébe a legjelentősebb változást Zsigmond német királlyá (1410.), majd német-római császárrá választása okozta. Ezzel kezdődött meg a Sárkányrend látványos külföldi karrierje. Tekintélyét Zsigmond császári méltósága adta meg, s a rend fontos szerepet játszott a diplomáciai kapcsolatok megteremtésében és fenntartásában egészen a 14-15. századig.

Végül a csattanó. Az 1408-ban életre hívott Sárkány-lovagrendnek még egy, a megye történetét hasonlóképpen érdeklő fejleménye volt. 1409-ben ugyanis Ernő osztrák herceg is létesített egy, a magyar Sárkány-renddel szövetséges osztrák Sárkány-rendet. A herceg ezzel a lépéssel a budai királyi döntőbírói ítélet előtt, a maga számára kedvező hangulatot kívánt teremteni. Őt ugyanis a kiskorú Albert herceg fölötti gyámság nem illette volna meg és ezzel a lépéssel akarta azt a maga számára megszerezni.

Az elvi kérdések rendezése után 1409 február 16-án Sopronban alapították meg Ernő herceg vezetésével, huszonnégy osztrák főúr részvételével és Albert herceg bevonásával a magyarral szoros kapcsolatban lévő osztrák Sárkány-társaságot. Belitzky János: Sopron vármegye története első kötet (Budapest, 1938)

Az alapítók nem ismert szándékain túl, így függhet össze a két dombormű a Szent György templom bejáratai felett.

Taschner Tamás 2016.

Sopron másképp idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon